19. 6. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zrušení konkursu

O skončení konkursního řízení, tedy o tzv. zrušení konkursu, jakož i o jeho zahájení, rozhoduje soud. Za jakých podmínek může konkursní soud o zrušení konkursu rozhodnout upravuje ustanovení § 44 zákona o konkursu a vyrovnání (zákon č. 328/1991 Sb.).

V případě, že v průběhu konkursního řízení nedošlo k potvrzení nuceného vyrovnání, zrušuje se konkurz v následujících případech:

a) zjistí-li soud, že tu nejsou dány předpoklady pro konkurs. Typicky půjde o případ, kdy do konkursu přihlásí pohledávku pouze jediný věřitel a není tak naplněn jeden ze základních pojmových znaků konkursu – mnohost věřitelů. Soud za takového stavu věcí a po uspokojení pohledávek za podstatou (prakticky tedy po uhrazení hotových výdajů a odměny správce a nákladů spojených s udržováním a správou podstaty) konkurs zruší.

b) po splnění rozvrhového usnesení. Splnění rozvrhového usnesení znamená, že konkursní řízení zdárně doběhlo do svého závěru, tedy že došlo ke zpeněžení majetku tvořícího konkursní podstatu a k rozdělení výtěžku z tohoto zpeněžení mezi jednotlivé věřitele.

c) na návrh úpadce, jestliže všichni konkursní věřitelé vyjádřili svůj souhlas se zrušením konkursu na listině s úředně ověřeným podpisem a souhlasil-li s tím také správce konkursní podstaty. V uvedeném případě nejde o nucené vyrovnání nabídnuté úpadcem (tj. dlužníkem, na jehož majetek soud prohlásil konkurz), ale o zvláštní návrh úpadce na ukončení konkursu. Jakmile je soudu taková listina doručena, je povinen konkurs zrušit bez toho, že zkoumá důvody, které úpadce uvedl v tomto návrhu.

d) dojde-li k fúzi úpadce nebo k převodu jeho jmění na společníka.

e) zjistí-li soud, že majetek konkursní podstaty nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, přičemž nepřihlíží k věcem, právům, pohledávkám nebo jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z podstaty. Soud tímto způsobem rozhodne kdykoliv v průběhu konkursu. Jedná se o obdobu rozhodnutí o zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu z důvodu nedostatku majetku dlužníka k úhradě nákladů konkursu.

Zvláštním způsobem zrušení konkursu, který je však aplikovatelný výlučně u fyzických osob – úpadců, je úmrtí úpadce. Jestliže úpadce zemřel v průběhu konkursu, vstupují do konkursního řízení na jeho místo úpadcovi dědici. Není-li dědiců, vstupuje do konkursního řízení namísto úpadce stát. Vstup dědiců do řízení namísto úpadce však neznamená, že by do konkursní podstaty automaticky spadal i majetek dědiců. Nároky konkursních věřitelů se totiž uspokojí nikoliv v konkursu, ale v zahájeném dědickém řízení. Dědicové mohou přenechat předlužené dědictví věřitelům k úhradě dluhů. Nedohodnou-li se dědicové na tomto kroku, nařídí soud likvidaci předluženého dědictví.

V případě, že v průběhu konkursu došlo k potvrzení nuceného vyrovnání, soud konkurs zruší, prokáže-li úpadce, že jsou dostatečná zajištění, která poskytl pro splnění

- nároků na vyloučení věcí z podstaty,

- nároků oddělených věřitelů na oddělené uspokojení (tj. věřitelů pohledávek, které byly zajištěny zástavním či zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky dle příslušných ustanovení občanského zákoníku), jakož i

- pracovních nároků zaměstnanců úpadce.

Jinak soud zruší konkurs až po splnění nuceného vyrovnání.

Rozhodnutí o zrušení konkursu není posledním rozhodnutím soudu v konkursním řízení, třebaže se jím řízení končí.

Správce konkursní podstaty je totiž povinen (s výjimkou případů, kdy došlo k nucenému vyrovnání) ke dni zrušení konkursu uzavřít účetní knihy a sestavit účetní závěrku, jakož i předat úpadci vše, co od něj v konkursním řízení převzal. Poté ale ještě soud musí rozhodnout o zproštění správce funkce. Jakmile se stane rozhodnutí o zproštění správce funkce pravomocným, oznámí soud tuto skutečnost rejstříkovému soudu. Rejstříkový soud v důsledku toho provede výmaz osoby správce konkursní podstaty z obchodního rejstříku.

Zánik účinků prohlášení konkursu nastane dnem, kdy nabude právní moci rozhodnutí soudu o zrušení konkursu. Ve výjimečných a odůvodněných případech může ale soud rozhodnout tak, že účinky prohlášení konkursu zanikají v jiný okamžik, např. dříve. Zrušením konkursu zanikají účinky prohlášení konkursu uvedené v § 14 odst. 1 písm. a) až e), g), i) a l) zákona o konkursu a vyrovnání. Platnost a účinnost úkonů provedených v průběhu konkursu ale tímto není dotčena.

O zrušení konkursu rozhoduje soud usnesením. Usnesení o zrušení konkursu se doručí všem účastníkům řízení. Dále jej soud musí doručit kupř. správci konkursní podstaty, statutárním orgánům úpadce - právnické osoby, jakož i příslušným daňovým orgánům a úřadům práce. Úpadci se usnesení doručí do vlastních rukou.

Usnesení o zrušení konkursu se zároveň vyvěsí toho dne, kdy jej soud vydal, na úřední desce konkursního soudu (případně i úřední desce okresního soudu, v jehož obvodu se nalézá dlužníkův podnik nebo bydliště). Je-li dlužník zapsán v obchodním nebo jiném rejstříku (např. v registru živnostenského podnikání), oznámí soud prohlášení konkursu také orgánu, který rejstřík vede. Soud dále oznámí prohlášení konkursu katastrálním úřadům, které evidují nemovitosti náležející dlužníkovi.

Proti usnesení o zrušení konkursu je přípustné odvolání. Odvolat se mohou nejen účastníci konkursního řízení, ale dle některých odborných názorů i ti, k jejichž pohledávkám se nepřihlíží (půjde kupř. o ty osoby, které podaly neúplnou či vadnou přihlášku do konkursu a ve stanovené lhůtě ji nedoplnily nebo o ty osoby, jejichž pohledávky byly na přezkumném jednání popřeny bez toho, že by následně uplatnily popřené pohledávky u soudu incidenční žalobou) či jejichž pohledávky jsou z uspokojení v rámci konkursu vyloučeny (blíže viz ustanovení § 33 zákona o konkursu a vyrovnání).

Zrušit konkurs a jeho účinky může konečně nejen soud, u něhož je konkursní řízení vedeno (konkursní soud), ale i soud odvolací, rozhodující o odvolání proti usnesení o samotném prohlášení konkursu na majetek úpadce. Usnesením, kterým odvolací soud buď zruší usnesení konkursního soudu o prohlášení konkursu nebo sám rozhodne o tom, že se návrh na prohlášení konkursu zamítá, se konkurs zrušuje. Zánik účinků prohlášení konkursu nastane v takovém případě vyvěšením usnesení odvolacího soudu na úřední desce soudu prvního stupně, nestanoví-li odvolací soud v tomto usnesení jiný den zániku účinků prohlášení konkursu. O zproštění funkce správce, o nákladech konkursu, popřípadě o vrácení zálohy na náklady konkursu nicméně nerozhoduje soud odvolací, ale rozhodne soud konkursní.

Na okraj je vhodné podotknou, že zrušit konkurs může i soud dovolací, a to tehdy, rozhoduje-li o dovolání proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení konkursního soudu o prohlášení konkursu. Tehdy může dovolací soud zrušit jak rozhodnutí soudu odvolacího, tak i rozhodnutí soudu konkursního, a celou věc vrátit konkursnímu soudu k dalšímu řízení.

Úplně na závěr jedno upozornění po úpadce, a to především pro úpadce - fyzickou osobu. Na základě seznamu přihlášek lze pro zjištěnou pohledávku, kterou úpadce výslovně nepopřel, vést po zrušení konkursu výkon rozhodnutí na úpadcovo jmění. Seznam přihlášek doplněný o výsledek přezkumného jednání (zvláštního přezkumného jednání) je tak sám o sobě exekučním titulem, na základě něhož lze pro uspokojení pohledávek, které úpadce výslovně nepopřel, vést po zrušení konkursu vykonávací (exekuční) řízení na nově nabytý majetek úpadce.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Prodej rodinné firmy: Co má být skutečně součástí transakce?
- Podíl před vznikem společnosti: k přípustnosti jeho převodu
- Byznys a paragrafy, díl 46.: Pravidlo podnikatelského úsudku: Jak rozhodovat bez zbytečného strachu z osobní odpovědnosti
- Bytová družstva
- Limity rozkazu k vyklizení: Skutečně pomůže rozhýbat trh s nájemním bydlením?
- Jak najít kupce pro svou firmu přes M&A poradce: na co si dát pozor ve smlouvě se zprostředkovatelem
- Nábor zaměstnanců přes agentury a M&A transakce: kde končí ochrana investice a začíná kartel
- Nové pojetí úvěruschopnosti spotřebitele?